

Pexels-photo-7526012

Plantaardige ingrediënten onder de loep

Fyto-cosmetica is het toepassen van de werkzame bestanddelen van medicinale planten om cosmetische producten te maken voor de verzorging van huid en haar. Het is een combinatie van fytotherapie (kruidengeneeskunde) en cosmetica. Uit een enquête onder cosmeticafirma's over de productie van fyto-cosmetica werd duidelijk dat de verkopers alle producten in deze rubriek willen onderbrengen die alléén plantaardige ingrediënten bevatten. Totaal verkeerd is dit niet want het woord 'fyto' is afgeleid van het Griekse woord 'phuton' dat plant betekent. Bovendien is het begrip fyto-cosmetica noch beschermd, noch duidelijk omschreven. Dr. Nana Heim probeert met dit artikel toch wat duidelijkheid in de wereld van de plantaardige ingrediënten te scheppen.

Wanneer we ons intensief met plantaardige stoffen bezighouden, hebben we met een onafzienbaar aantal substanties van de meest uiteenlopende aard te maken. Bovendien is het bijna onmogelijk een cosmetisch product te fabriceren waarin geen plantaardige stoffen voorkomen.

Alle stoffen die we kunnen gebruiken, zijn van natuurlijke oorsprong. Er zijn stoffen die precies zo worden toegepast als ze in de natuur voorkomen en andere die voor gebruik aangepast dienen te worden.

Natuurlijke bronnen zijn:

- ▶ stoffen van minerale oorsprong;
- ▶ stoffen van dierlijke oorsprong;
- ▶ stoffen van plantaardige oorsprong.

Bepaalde tussenvormen zijn aardolie, kolen en kiezelaarde. Deze stoffen zijn afkomstig van organismen die heel lang geleden leefden. Ze konden zich ongestoord ontwikkelen omdat de mens niet ingreep en ook de beschaving nog geen rol speelde. Diverse wetenschappers beschouwen ze dan ook als de enige gegarandeerde natuurlijke stoffen.

Plantaardige oliën: de rails waarop alles glijdt

Plantaardige oliën, vetten en wassen spelen van oudsher een grote rol in de galenische, respectievelijk cosmetische bereiding van producten. Ze doen dienst als basisstoffen, maar ook als werkstoffen. De volgende plantaardige oliën vormen de belangrijkste vetcomponenten in crèmes en emulsies:

- ▶ sojaolie [Glycine Soja]; *)
- ▶ zonnebloemolie [Helianthus Annuus];
- ▶ pinda-olie [Arachis Hypogaea];
- ▶ amandelolie [Prunus Dulcis];
- ▶ kokosolie [Cocos Nucifera];
- ▶ olijfolie [Olea Europaea];
- ▶ avocado-olie [Persea Gratissima]

*) [] = INCI-benaming

Omdat de prijs van de volgende oliën erg hoog is, worden er vaak maar minimale hoeveelheden van gebruikt opdat ze kunnen worden vermeld bij de ingrediënten teneinde de verkoop te stimuleren:

- ▶ jojoba-olie [Buxus Chinensis];
- ▶ rozenbottelolie [Rosa Canina];
- ▶ teunisbloemolie [Oenothera Biennis] of bernagie-olie [Borago Officinalis];
- ▶ goudsbloemolie [Calendula Officinalis]

Plantaardige oliën worden voornamelijk gewonnen door het persen van vetrijke vruchten of zaden. Plantaardige en dierlijke vetten en oliën zijn drievoudige esters.

Ze worden triglyceriden genoemd omdat ze zijn gevormd uit glycerol en drie middellange vetzuurketens. Het bestanddeel onverzadigde vetzuren is bij plantaardige vetten doorgaans hoger dan bij dierlijke vetten.

De triglyceriden kunnen met alkaliën zoals kalium of natrium worden gesplitst in glycerol en de bijbehorende alkalizouten van de vetzuren (zepen). Tijdens dit proces blijven er niet-verzeepbare bestanddelen over zoals bijvoorbeeld squalaan en walschot.

Vroeger was squalaan hoofdzakelijk afkomstig uit haaienlever. Omdat olijfolie ook een hoge dosis squalaan bevat, wordt deze olie tegenwoordig geïsoleerd uit olijven.

Walschot is een was die oorspronkelijk uit potvissen werd gewonnen. De stof was zeer gewild, omdat het vroeger de enige beschikbare stof was die zorgde voor een prettig huidgevoel. Sinds er in de jaren zeventig een alternatief voor potvisolie werd gezocht, wordt jojoba-olie gewonnen uit de zaden van de jojoba-struik. Technisch gezien is dit eigenlijk geen olie, maar een vloeibare was en met name deze niet typisch plantaardige componenten worden goed verdragen door de huid.

Bij squalaan [Squalane] uit haaienlever en potvisolie [Sperm Oil] gaat het dus strikt genomen niet om plantaardige oliën maar om bestanddelen van dierlijke oorsprong die echter ook uit planten kunnen worden gewonnen.

De mogelijke gevolgen van het verkeerd gebruiken van medicinale planten

Bij de extracten en het uitgeperste sap van de rode zonnehoed [Echinacea purpurea] is bewezen dat ze het immuunsysteem stimuleren. Het is concreet aangetoond dat de natural killer cellen een hoge activiteit bezitten.

Dat betekent dat dit plantenextract ook op de huid inwerkt. Zo kan een uitbarsting van herpes vaak worden voorkomen door het aanbrengen van preparaten met Echinacea. Ook in de kindergeneeskunde wordt Echinacea succesvol toegepast.

Wat de uitwerking betreft, doet dit preparaat bij longontsteking beslist niet onder voor antibiotica. Ook kan Echinacea de invloed van het medicijn effectief verhogen.

Wanneer een dergelijk preparaat voortdurend wordt gebruikt, kan het lichaam op twee manieren reageren:

1. het immuunsysteem werkt permanent op een verhoogd niveau en stopt op een gegeven moment volkomen in elkaar
2. er kan gewenning optreden en dan wordt het 'medicijn' onbruikbaar voor de fytoterapeutische behandeling van ziekten.

Bovendien wordt het risico om een allergie op te lopen groter naarmate een plantenextract vaker wordt gebruikt. Wanneer er eenmaal een allergie voor een plant bestaat, kan deze ook niet meer voor geneeskrachtige doeleinden worden ingezet. Hierdoor zijn vaak hele plantengroepen, zoals bijvoorbeeld de composieten, niet meer toe te passen.

Geneesmiddelen en extracten

Al in de oudheid werden geneesmiddelen en extracten in inheemse brouwsels toegepast. Zo kan ook de naam fyto-cosmetiek ontleend zijn aan de medische sector. Hier bestaan naast de allopathische (reguliere) en de homeopathische geneesmiddelen ook de fytotherapeutische waarin plantaardige werkstoffen zijn verwerkt.

Van begin af aan werden planten en geneeskrachtige kruiden in de geneeskunde voor de meest uiteenlopende indicaties gebruikt. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de cosmetiek – die oorspronkelijk uit dezelfde bron ontspringt als de geneeskunde – is getracht deze middelen te gebruiken. Dit betekent ook dat de omgang met plantaardige werkstoffen verantwoordelijkheid met zich meebrengt.

Alleen als plantaardige geneesmiddelen worden gebruikt om een acute huidaandoening te verzorgen – korte tijd worden gebruikt en heel doelgericht toegepast – kan fytotherapie bij de huidverzorging zinvol zijn. Wanneer geneesmiddelen en extracten in crèmes en lotions echter continu en voor lange tijd worden gebruikt, kun je voor onaangename verrassingen komen te staan. Zie de beschrijving in het kader op bladzijde 2 van het concrete voorbeeld van het Echinacea.

De gewenste stoffen worden uit bladeren, stengels, wortels, bloesem of vruchten gewonnen. Deze worden gedroogd om er thee van te zetten. Verder worden ze in poedervorm gebruikt of er worden sappen respectievelijk aftreksels van gemaakt.

Kruidenaftreksels en extracten

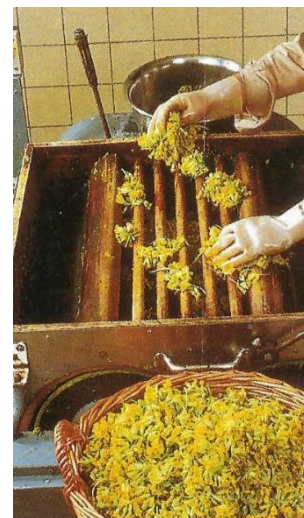
In de farmacie wordt alcohol [Ethanol] of een mengsel van ethanol en water gebruikt om bepaalde aftreksels respectievelijk extracten te maken.

Er wordt een onderscheid gemaakt in:

- ▶ droge extracten [Extracta sicca] waarbij het aftreksel totaal wordt gedestilleerd waardoor het oplosmiddel wordt verwijderd;
- ▶ stroperige, dikke extracten [Extracta spissa] waarbij een gedeelte van het oplosmiddel (85-75%) wordt verdampt;
- ▶ vloeibare extracten [Extracta fluida] die uit één deel gedroogd materiaal maximaal twee delen extract opleveren;

Dit zijn geconcentreerde vloeistoffen die ten opzichte van vaste extracten het voordeel hebben dat ze worden bereid met minder verdamping en bijgevolg minder warmte waardoor hun activiteit niet zo snel wordt aangetast.

- ▶ maceraten die worden gemaakt door kruiden of planten lange tijd op kamertemperatuur in een vloeistof te laten trekken;
- ▶ homogenisatie (celverstoring); dit is een bereidingswijze waarbij cellen worden vernietigd om toegang te krijgen tot hun inhoud. Hiertoe worden de planten eerst grof gehakt en gezeefd en daarna vermalen in een blender met roterende messen of geplet in een vijzel.
- ▶ vriesdrogen; dit is een proces in meerdere stappen en gebeurt machinaal. De planten worden in de vriesdroogkamer bevroren (-40°C) terwijl de druk in de kamer wordt verlaagd (vacuüm). Het laatste stadium is het 'nadrogen' dat tot doel heeft het resterende ijs te verdampen. Tot slot worden de gevriesdroogde delen vermalen tot poeder. Door dit proces behouden de planten hun werkzame eigenschappen.

Tot de alcoholische extracten behoren ook de zogenaamde oertincturen die de basis vormen voor de bereiding van homeopathische geneesmiddelen. Voor het verkrijgen van een tinctuur wordt het geperste plantensap vermengd met ethanol.

Voor cosmetische producten worden meestal extracten met propyleenglycol als oplosmiddel aangeboden. Voor de huidverzorging is propyleenglycol echter omstreden omdat dit middel irriterende eigenschappen bezit die allergieën kunnen veroorzaken.

Er zijn fabrikanten die verklaren dat zij de planten koud extraheren met glycerine en water. Een hoge dosis glycerine kan echter zowel uitdrogen als oedeem veroorzaken. Daarom is het belangrijk te weten in welk percentage het extractiemiddel in het eindproduct voorkomt.

Vroeger werden maceraten meestal gemaakt door kruiden in olie te laten trekken. Het olieachtige aftreksel van Sint Janskruid [*Hypericum Perforatum*] is ook tegenwoordig nog als Johannesolie in de handel.

Tegenwoordig wordt een methode toegepast om met behulp van koolstofdioxide aftreksels te maken.

Bron: werkboek C 4 Ingrediënten

CO₂ of koolstofdioxide is een kleurloos en geurloos gas dat van nature in de lucht aanwezig is. Elk levend wezen produceert CO₂ bij de ademhaling.

CO₂ extractie is een relatief nieuwe methode om bepaalde stoffen, waaronder geurstoffen, uit ruwe grondstof te halen. Hierbij worden plantendelen onder hoge druk met vloeibaar gemaakt CO₂ behandeld. Een deel van de stoffen lost in dit vloeibare koolzuurgas op.

Daarna wordt de substantie gefilterd en onder normale druk en temperatuur gebracht. Hierbij wordt het CO₂ weer gasvormig en verdampt uit het mengsel. Door gebruik te maken van het inerte CO₂ als oplosmiddel en het proces bij lage temperatuur uit te voeren, wordt een eindproduct van hoge kwaliteit verkregen.

De voordelen van deze methode zijn onder andere:

- er worden geen gevaarlijke oplosmiddelen gebruikt, dus er blijven geen (toxische) residuen achter in het extract;
- het proces is milieuvriendelijk;
- het is geschikt voor temperatuurgevoelige stoffen door de lage werkteemperatuur;
- het is zeer doelmatig voor oxidatiegevoelige stoffen door de afwezigheid van zuurstof;

Dit procedé is helaas wel de duurste extractiemethode.

De manier waarop de aftreksels worden vervaardigd, is voor de werking net zo belangrijk als de keuze welk extract wordt gebruikt. Vaak bevat het eindproduct meer extractiemiddelen dan substanties van de originele plant. Ondanks dit alles laten de meeste firma's zich er niet over uit hoe ze aan de plantenextracten komen die ze gebruiken.

Bij het gebruik van extracten is het belangrijk te weten welke extractietechniek en welke oplosmiddelen zijn toegepast omdat het eindproduct vaak meer extractiemiddelen bevat dan substanties van de originele plant

Problemen bij de teelt en gewasbescherming

Bij het cultiveren van geneeskrachtige planten wordt het totale repertoire aan moderne teelt- en kweektechnieken ingezet.

Planten die veel werden toegepast, zoals:

- wollig vingerhoedskruid [Digitalis Lanata];
- rode vingerhoedskruid [Digitalis Purpurea];
- valeriana [Valeriana Officinalis] ;
- kamille [Chamomilla Recutita];
- en pepermunt [Mentha Piperita]

werden intensief bewerkt. Daartoe behoort ook al heel lang de teelt van mutaties. Daarbij worden genmutaties geproduceerd via röntgenbestralingen of chemische mutagenen.

Door middel van genetische modificatie (GM) krijgen planten sneller nuttige eigenschappen dan via gebruikelijke veredelingstechnieken, zoals selectie en kruisen. Zo kan GM er bijvoorbeeld voor zorgen dat planten:

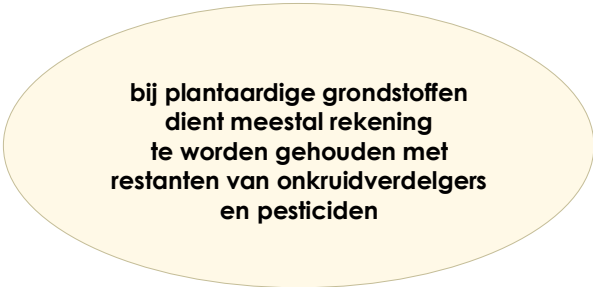
- bestand zijn tegen insectenbestrijdingsmiddelen en onkruidverdelgers;
- minder kwetsbaar zijn voor plagen van insecten of knaagdieren en ziekten veroorzaakt door schimmels, bacteriën of wormpjes;
- vrij zijn van stoffen waar mensen allergisch voor kunnen zijn.

Voor de verdere teelt worden dan dié planten gekozen die de meeste winst opleveren.

Er wordt getracht om zoveel mogelijk geïntegreerde landbouw toe te passen waarbij de inzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen sterk wordt beperkt.

Desondanks worden herbiciden gebruikt om onkruid te verdelgen, fungiciden om schimmels te voorkomen, insecticiden om vraatzuchtige insecten zoveel mogelijk tegen te gaan, acaricide om teken, mijten en spint te bestrijden, mollusciciden tegen slakken en rodenticiden tegen knaagdieren.

Ook is het mogelijk dat biologisch geteelde, geneeskrachtige planten sporen van bestrijdingsmiddelen bevatten omdat naburige akkers met herbiciden en pesticiden worden besproeid.

**bij plantaardige grondstoffen
dient meestal rekening
te worden gehouden met
restanten van onkruidverdelgers
en pesticiden**

De gewasbeschermingsmiddelen zijn doorgaans niet alleen schadelijk, maar ook zelfs zeer giftig voor de mens. Daarom is het belangrijk om bij plantaardige geneesmiddelen en extracten aandacht te besteden aan problemen die het gevolg zijn van ophoping van verontreinigende stoffen in de lucht en in de bodem, de zogeheten residuproblemen. De genoemde gifstoffen lossen dikwijls op in vetten en kunnen goed door de huid heendringen: daarom is juist bij gebruik in cosmetische producten voorzichtigheid geboden!

Omgang met fyto-cosmetiek

Alle plantenextracten die worden toegepast in de natuurgeneeskunde dienen zeer kritisch te worden geanalyseerd wanneer ze in cosmetische producten worden gebruikt. Want wat bij het zieke organisme tot genezing kan leiden, kan bij een gezond organisme het tegendeel bewerkstelligen. Bovendien neemt de zieke voor zijn genezing de bijwerkingen op de koop toe. Bij de huidverzorging accepteert een gezonde mens dit niet.

Een heel belangrijk argument is bovendien dat de plant niet meer als geneesmiddel te gebruiken is wanneer ze te vaak wordt ingezet. Dit betekent dat cosmetica waarin plantenextracten zijn verwerkt eigenlijk een fytotherapeutisch geneesmiddel is.

Als er plantenextracten bij de huidverzorging worden toegepast, is het van belang dat:

- ▶ de beste kwaliteit extracten worden gebruikt;
- ▶ het extract slechts korte tijd wordt toegepast en alleen om invloed uit te oefenen op de specifieke huidandoening;
- ▶ doelbewust te werk wordt gegaan. Dat wil zeggen, er mag met niet meer dan één extract tegelijkertijd worden gewerkt. De uitwerking van de zogenaamde oligo-extracten is namelijk nog moeilijker in te schatten dan van een afzonderlijk extract;
- ▶ in kant-en-klaar producten geen substanties voorkomen die gemakkelijk de huid kunnen binnendringen omdat op die manier allergische reacties kunnen ontstaan.

Supersplash door algen en aloë

Algen en aloë vera zijn twee planten met veelbelovende werkstoffen die op dit moment in de belangstelling staan. In wezen zijn deze planten totaal verschillend, maar hun overeenkomst is dat ze allebei suikerpolymeren als belangrijkste werkstof bezitten. Dit zijn de plantaardige alternatieven voor het huideigen hyaluronzuur. Net als hyaluronzuur hebben zij een geweldige bevochtigende werking. Ze zijn als het ware een 'regenbui' voor de huid. Het voordeel van deze werkstoffen is dat ze zijn opgebouwd uit enorme grote moleculen waardoor de hoornlaag niet kan gaan opzwellen. Als zuivere grondstoffen worden gebruikt, kan een opmerkelijk en snel resultaat worden bereikt zonder de gebruikelijke bijwerkingen.

Bij producten met algen dient gelet te worden op concentraties van halogenen en zware metalen en ook op radioactieve verontreinigingen

Het alginaat van de algen ontwikkelt in zijn gezuiverde vorm positieve suikereigenschappen. Daardoor zijn de algen in staat grote hoeveelheden zware metalen en ander vergif op te nemen. Op die manier leveren de algen een belangrijke bijdrage aan het reinigen van de wereldzeeën.

Dit vergif, dat uit de zee wordt gevist, mag bij voorkeur niet op onze huid terecht komen.

Van huis uit bevatten algen vaak hoge concentraties jodium en andere halogenen. Wanneer deze op de huid worden aangebracht, kunnen ze een ongunstige uitwerking op het totale organisme hebben.

Zoals bij alle plantaardige grondstoffen komen ook bij aloë vera residu's van pesticiden voor. Micro-organismen zijn dol op de macromoleculaire suikers van aloë en algen. Deze grondstoffen stellen daarom hoge eisen voor wat betreft de conservering. Menig fabrikant gebruikt uit pure wanhoop gehalogeneerde koolwaterstoffen zoals methyl dibromoglutarnitril of chloorhexidine en naar mijn mening wordt de huid daarmee op een onacceptabele manier belast.

De conservering van plantaardige grondstoffen is toch al een probleem. Sterilisatie door middel van verhitting betekent dat kwetsbare werkstoffen verloren gaan.

Bij onvoldoende conservering kunnen mycotoxinen in de geneesmiddelen ontstaan. Mycotoxinen zijn gifstoffen die ontstaan door schimmels. Door met gehalogeneerde koolwaterstoffen te conserveren wordt het doel niet bereikt omdat het irriterende stoffen zijn voor de huid. Daarom is het van belang zowel op het conserveringsmiddel te letten, als op de aanwezigheid van mycotoxinen

Sterilisatie met behulp van radioactieve gammastralen of gas – ethyleenoxide – mag in Duitsland bij medicijnen niet worden toegepast. De extracten worden daarom vaak met behulp van het oplossingsmiddel geconserveerd.

Met name bij waterige extracten moeten conserveringsmiddelen zelfs hulp bieden. De fabrikanten – die daar technisch toe worden gedwongen – ‘vergeten’ deze conserveringsmiddelen soms op een duidelijke manier aan te geven.

Het ruikt goed, het smaakt goed ... is het goed?

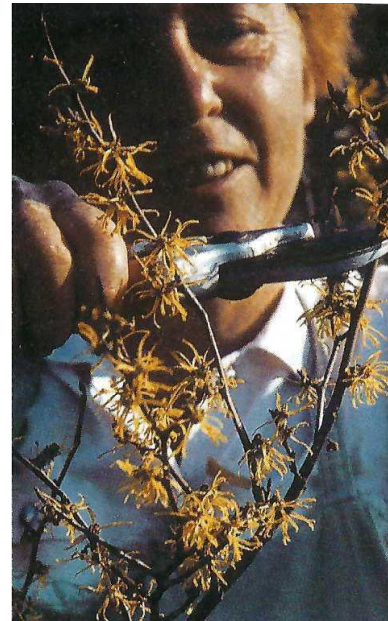
Etherische oliën worden via waterdampdestillatie gewonnen. Ze kunnen worden toegepast als:

- ▶ parfumering;
- ▶ microbiologische stabilisering;
- ▶ deodoriseerde component;
- ▶ aromatherapie.

De groepen terpenen, die in grote hoeveelheden in de etherische oliën voorkomen, gedragen zich graag als haptenen. In combinatie met de huideigen eiwitten vormen haptenen contactallergenen. Het handeczeem dat daardoor veroorzaakt wordt, kan een ernstige bedreiging voor de schoonheidsspecialiste zijn, omdat ze dan niet meer in staat is haar beroep uit te oefenen.

Daarom dient de schoonheidsspecialiste – indien mogelijk – het directe huidcontact met etherische oliën te vermijden.

Momenteel is vooral tea tree olie in de mode. Hierbij gaat het om de etherische olie van de theeboom [Melaleuca Alternifolia]. Deze lijkt qua samenstelling op de olie van de bergpijnboom. De tea tree olie bestaat voornamelijk uit terpentijn en cineol. Door deze samenstelling wordt tea tree olie als ‘wondermiddel’ bestempeld. Maar er dient rekening mee gehouden te worden dat ook de bekende bijwerkingen, die ervoor hebben gezorgd dat terpentijn in de hedendaagse geneeskunde nog maar een ondergeschikte rol speelt, mettertijd ook bij de tea tree olie zichtbaar zullen worden. Contactallergieën treden al steeds vaker op. Deze zijn mogelijk te wijten aan de verschillende oxidatieproducten die worden gevormd door blootstelling van de olie aan licht en/of lucht.

Plantaardige proteïnen: de immunreactie is te voorzien

Plantaardige eiwitten zijn net zo dubieus als peptiden, proteïnen of eiwitten van dierlijke afkomst. Tot de plantaardige eiwitten behoren ook de plantaardige collagenen. Nadat ze door de hoornlaag zijn doorgedrongen, provoceren ze – zoals elk lichaamsvreemd eiwit – een immunreactie die zich als allergie kan manifesteren. Daarbij komt dat plantaardige eiwitten nog sneller een allergische reactie kunnen veroorzaken dan dierlijke eiwitten. Het zijn volkomen vreemde stoffen voor het lichaam.

De vitaminen, die ook van plantaardige oorsprong zijn, worden in een volgend artikel onder de loep genomen.

Plantaardige ingrediënten hebben absoluut een positieve waarde voor cosmetische producten zolang wassen, vetten en oliën op een zinvolle manier de hydrolipidefilm aanvullen. Wanneer het om stoffen gaat die door de barrière van de hoornlaag heen kunnen dringen, moeten ze met de fysiologie van de huid overeenstemmen!

SAMENVATTING

Fyto-cosmetica is de toepassing van de werkzame bestanddelen van medicinale planten om cosmetische producten te maken voor de verzorging van huid en haar. Het is een combinatie van fytotherapie (kruidengeneeskunde) en cosmetica.

Het is bijna onmogelijk een cosmetisch product te fabriceren waarin geen plantaardige stoffen voorkomen. Er zijn stoffen die precies zo worden toegepast als ze in de natuur voorkomen en andere die voor gebruik aangepast dienen te worden.

Natuurlijke bronnen zijn:

- ▶ stoffen van minerale oorsprong;
- ▶ stoffen van dierlijke oorsprong;
- ▶ stoffen van plantaardige oorsprong;
- ▶ stoffen van fossiele oorsprong, zoals aardolie, kolen en kiezelarde.

Plantaardige oliën, vetten en wassen spelen van oudsher een grote rol in de cosmetische bereiding van producten. Ze doen dienst als basisstoffen voor de samenstelling van een emulsie of crème, maar kunnen ook fungeren als werkstoffen.

Basisstoffen in de Rosel Heim nature + science producten zijn water, oliën en vetten zoals:

- helianthus annuus seed oil high oleic – zonnebloemolie
- persea gratissima – avocado-olie
- squalane – squalaan (van olijfolie)

Plantaardige oliën worden voornamelijk gewonnen door het persen van vetrijke vruchten of zaden.

Extracten worden gemaakt van natuurlijke ingrediënten zoals gedroogde en verse kruiden die hun werking afgeven aan een solvent (oplosmiddel). Tijdens het maken van extracten en tincturen wordt alcohol [Ethanol] als oplosmiddel gebruikt.

De gewenste stoffen worden uit bladeren, stengels, wortels, bloesem of vruchten gewonnen. Deze worden gedroogd om er thee van te zetten. Verder worden ze in poedervorm gebruikt of er worden sappen respectievelijk aftreksels van gemaakt.

Alleen als plantaardige geneesmiddelen voor korte tijd worden gebruikt om bijvoorbeeld een acute huidaandoening te verzorgen en bovendien doelgericht worden toegepast, kan fytotherapie bij de huidverzorging zinvol zijn.

Wanneer geneesmiddelen en extracten in crèmes en lotions echter continu en voor lange tijd worden gebruikt, kan het voor onaangename verrassingen zorgen.

Alle plantenextracten die worden toegepast in de natuurgeneeskunde dienen zeer kritisch te worden geanalyseerd wanneer ze in cosmetische producten worden gebruikt. Want wat bij het zieke organisme tot genezing kan leiden, kan bij een gezond organisme het tegendeel bewerkstelligen. Een heel belangrijk argument is bovendien dat de plant niet meer als geneesmiddel te gebruiken is wanneer ze te vaak wordt ingezet.

Ethanol

In de farmacie wordt alcohol [Ethanol] – en soms een mengsel van ethanol en water – gebruikt om bepaalde aftreksels c.q. extracten te maken. Tot de alcoholische extracten behoren ook de zogenaamde oertincturen die de basis vormen voor de bereiding van homeopathische geneesmiddelen. Voor het verkrijgen van een tinctuur wordt het geperste plantensap vermengd met ethanol.

Voor cosmetische producten worden meestal extracten met propyleenglycol als oplosmiddel aangeboden. Voor de huidverzorging is propyleenglycol echter omstreden omdat dit middel irriterende eigenschappen bezit die allergieën kunnen veroorzaken.

Als er plantenextracten bij de huidverzorging worden toegepast, is het van belang dat:

- ▶ de beste kwaliteit extracten worden gebruikt;
- ▶ het extract slechts korte tijd wordt toegepast en alleen om invloed uit te oefenen op de specifieke huidaandoening;
- ▶ doelbewust te werk wordt gegaan. Dat wil zeggen, er mag met niet meer dan één extract tegelijkertijd worden gewerkt.
- ▶ in de producten geen substanties voorkomen die gemakkelijk de huid kunnen binnendringen, omdat op die manier allergische reacties kunnen ontstaan.

Pexels-photo-7526012

Wanneer het om stoffen gaat die door de barrière van de hoornlaag heen kunnen dringen, moeten ze met de fysiologie van de huid overeenstemmen.

Auteur: dr. phil. nat. Nana Heim – Beauty Forum 1/99

Vertaling en bewerking: Carine Engelen-Fraikin – juli 2023

Geredigeerd door: Drs. Tiny Zwemmer – juli 2023